

Czíklo 27.
8. julijsa.

Somha i Bóh!

Lětnik 27.
1917.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swérne džělaš
Wšedny dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoční ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokréw će!

F.

→ Šserbske nјedželske čopjenie. ←

Wudawa ho kózdu šobotu w Smolerjez tnihičiščerni w Budyschinje a je tam sa shtwórtlétmu pšchedplatu 40 pj. dostac̄

5. nјedžela po ſvjatej Trojizy.

Vuk. 5, 1—11.

Jesuš stupi do lózze a pſchipowjeda Bože žlowo. Wón stupi do lózze naſcheje zhlívje, duž chzemiy ho tež trochu wot brjoha hmež, ſo býchum tež teho žohnowanja dželomni byli kaž Pětr.

Chzech-lí žohnowaný býč,

1. Wjež ſo na hhubim!

2. Dži do hhuboſojež!

1. Jesuš inuži lud ſ lózze. To běſche ſahorjenje, fotrež džesche ſ wutroby Ebóžnika a wutroby jimaſche. To učkotra wutroba klapaſche. Schimanowe wózko ſo wožebje blyſcheži. To tón knjies widži. Duž wón jeho wožebje woſnije. Wón drje wjedžesche, ſo je hubjenni nót měl. Švyeze běchu prósne. Podarmo dželaež je hórkó. Šswéru žwoju pſchitkuſchnoſcz ežiniež a tola niežo dozpiež, to ežekle myſkle ežini. Jesuš pak wjedžesche: Schiman ſo ſatrafachiež njeda. Wón je we žwojim ſumyſlenju žyluy, ſmužith. Duž k njemu rjeſnje: Wjes ſo na hhubim! Wón wſchal wupraji, ſo žaneje nadžije nim, ſo mohl něſhto naſojež. Tola tón knjies je jeho wutrobu hnut, tón jemu wjedže ſteji.

Wjes ſo na hhubim werry. „Knjize, na twoje žlowo!“ Zeho žlowo móže wſchitko ežiniež! Hodžina drje pſchihódna ujeje, ujeje drje to po rybákovskim waschnju, ale „twoje žlowo“. Wjes ſo na hhubim požluſchnoſež „Ja ehzu“. Malowéni drje praja: Ně, to je njemóžne. Ja hym ſlabý, ſprózny. Pětr tu n'jehschu wolu pſchipóſnava. Hſcheže junfróež ſo tam wjeſu. Hſcheže junfróež žycze pſchestréja. Kaž džeczi požluſhajti tueži žylui mužojo na teho knjesa. Woni wſchitko temu knjesej pſchewostaja.

Duž tež žohnowanje njeviwostanje. Woni jeho we wutroby žobu woſni.

Wý husto ſchvovaný ſo na hhubim wjeſz! Wý pſchi brjohy wostawaný. Wý ſo pſchejara džeržimy na to ſwuežene, na te stare folije. Ně, do předka! Hdyž macze wěru, potom macze tež nót ſe ſlutkowanju. Míchte waž wſchitkých woſa. Wý, kíž ſeže žyli nót dželali a niežo uſenaložili, kíž wý ſinjenje ſa prósne wobhladace, kíž ſo wý wot Boha wopuſheženi ežujež, kíž ſo uje-móžeež do jeho priežow uamaſaež, kíž druhim jich ežesč ſa-widžiež: Míchte waž woſa. Daječe ſebi to žlowo do wutroby hicež: Wjazy werry! Wjazy ſlutkowanja! Níz tak wjele roſrěžowanja a roſpominanja! Ženiežke dyrbi poſtajenje we wutrobie býč: Twoje žlowo, Knjize! To dobužze a bužze pomhaež. To jeniežke poſtajenje w dřeži: ja ehzu. Hdyž je nót pſchitkla, dyrbi ſ ranjom tón knjies pſchitnež. Njedyrbjako twoje kſchesež-juniſle ſlutkowanje žohnowanje pſchinjeſež? Njedyrbjat ty Boži hnadi ſaežuež? Duž do předka ſi wěrjažym: „ja ehzu!“ Tak pſchitndze žohnowanje.

2. Pětr dže do hhuboſojež. Bohate žohnowanje jeho poſhila. Wón ujeje hordy na žwoje ſbože, ale ponižny pſchi tej hnadže. Hdyž ſo žyč ſrostorhnje, roſtorhnje wón žwoju wutrobi. K ſwouſowym widži wón to ſumyſlone. Bohate naſoježení hnadze jemu napominanje, ſa Jesužom hicež, jemu pſchitkuſchež ſa wſchitke čaſhy. Ticho dla wón praſi: „Knjize, dži wote miže wón; pſchetož ja hym hrěſchuy ežloweſt. W dživje Jesužowym, fotryž wón jaſnije poſna, blyſcheži ſo wumyſaza a mózna myſl pſches jeho dřeži: „Jow je Boži Šsyn! Žwěta Ebóžnik!“ A kaf křižuje klineži potom to troſchtowaze: „Njeboj ſo!“ a to mózne: „Wot nětk hnadejch ty ludži lojicž“, ſ fotrymž poſtaſuje do wſchěch

kónzow hwteta. Pscheitož schtóž na wolanje teho knjesa požlucha, s dobom powołanie dostańe; schtóž běsche wérjazý doſcz, ho na hhubinu wjeſež, a ponižny doſcz, do hhubokoſeze hwojeje wutroby ſtupicž, hmě ho poſběhnež do noweho mózneho, czaž a wěčnoſež wopſchijazeſho powołania.

Duž tež do hhubokoſeze! To je prawy puež. Jenož tón budže Božeho žohnowanja hódny, jenož tón dostańe to jažo žohnowanje, kiz ho pod njo požiliuje, dokelž w nim Božu ruku, wutrobu, hlob poſnawa. Potom tñ tež hwoj dar prawje naſožiſh w hlužbje wyschſeheho nadawka. Psihi wschém, schtóž tebi do klina padnje, prashej ho: „Szym ja to ſazkužil? Njeſſym ja njedostojny wjele hmlinoſeze? Je tež moja wutroba hwalenja a džakowanja połna doſcz?“ Pětr bu knjewowý japoſchtol, dokelž naivukny ho ſam pruhowacž, dokelž bu jemu ta hodžina prawa poſutna hodžina, w kotrejž hwoju njedostojnoſež poſna, ežim dowérmischo paſt ho poda do ruki miſchtra. Kóždy woprawdze wulki ſkutk hwteta je wuroſti ſ kolena-ſhibowanja ponižneho ežlowjela, kotrž Božu bliſkoſež a jeho wodých ſaczuwa. Tuž do hhubokoſeze, ſo bu žohnowanu byl.

„A woni wjedzechu tej kóži ſ brjohej a wopuſchězichu wſchitko a džechu ſa nim.“ Tich dželo běsche ſe kónzej. Wjetſche ho ſapoeža. „Woni wopuſchězichu wſchitko — tež wotzny dom a pscheceſtvo a tola wſchitko dwózhy ſažo dobuchu. „Woni džechu ſa nim.“ Luby kſheszejano, hač tebje tón knjew na horu abo do dolinu wodži, to jene njeh ſtaňuje wobſbožaze pſched tobū leži: „Jesu, předy dži!“ Samjen.

Lubosež kblížſchemu.

1. Jan 3. 13—18.

Pscheceželo naž ežlowſtich džecži
Po tebi njeh ſložu ho,
Twojn ponižnoſež na hwteti
Njeſch ſej wažu wysche wſchoh,
Lubosež ujeměl ja we ſebi
Kiz ſa bratrow dyrbju měcz,
Bych ho mjenoval po tebi,
Bližſchoh paſt chyl ſa hměch měcz

Hdžez by tñ ho, Jesu, bližil,
Lubosež ſa wſchitkach by měl,
Khudym, bohatym ſo ſchilil;
S lubosežu jich wſchitkach ſhřel.
Hdyž by poſladał na khorych,
Hnhydom bě jím poſthane,
Se hmjerzež by ſbudžil młodych,
Wſchitkim bě tež žohnuwanje.

O tñ lubosež pſche wſchui měrit,
Miloſho tñ njesazpiſh,
Schtóž ma ſ tebi jeno wérui,
Schtóž je khory, wutrowiſh,
Težo wodžiſh, wokſchewiſh,
Schtóž je muziſh, teho ſběhaſh,
Thubjenych tñ ſažo pytaſh,
Zaneho tñ njekomidžiſh.

Hdyž mój bratr mje hórkó hídži,
Na minje myžli jeno ſle,
Njeſch je, Jesuž wſchitko widži,
Wopuſchěziež mje njecchje.
Psiheſzeha mje bližſchi wſchudžom

A mi ſchvadžiež poſyſli,
Wodaž mam ja tež ſlym ludžom,
Kiz mi ſle ſu činili.

Je mój ſužod hdhy we myſy,
Njech bym jemu ſ pomozh,
Njech ho njeczinju tom' zisj,
Kiz je troſchta potrjebny,
Schtóž tu ſa wſchó džaka žada,
A ſa kublom požada,
Tež ſdaluje ho hnada,
Bóh wjaz na njoh' njehlada.

Nekotry tu hylsy plaka,
So je pomhal podarmo,
Budžmy ſtroſchtni, na naž ežaka
Hnada Boha wjerſchneho,
Schtóž tu ſe hylſam ſněje,
Junu ſnjecž b'dže ſ wjeſzelom,
Tani won radovſeze doſcz ſněje,
Hdyž je dóſchol ſ Bohu dom.

J. Kriza.

XI. Luther ſo ſa doftora bohawučenioſeze poſyjenuje.

Luther bě ho ſ Roma ſažo do Witenberga wročil. Počzwanje do hwtateho města bě po lidové myſli uſchto zyle njeſchědne. Schtóž bě tam poſyl, běsche wěſcje wjele naſhonil, ſebi bohaty wotpniſk wot ežazneho a wěčneho khostanja wumodil a wysche teho wjele ſazkužby dobyl. Won ſo wobdžiwacše a jeho naſladnoſež ho poවyſchi. To tež Luther w klóſchtrje, na univerſieze, haj w zylým měſeze ſhoni. Dr. ſe Staupiž bě jmu ſ teje naſladnoſezi dopomihal; won ſo tež wo jeho dalishe poවyſchenje ſtarashe.

Jedny džen ſo Staupiž ſ Lutherom we witenbergſkim klóſchtrje ſetka. Dužy po diwore ſo ſtructurou poſtaſaſtaj a Staupiž rjeku: „Knjes magistro, uětko dyrbicze tež doktor bohawuče noſeze byz; potom móžecze uěchto wuſkutkowacž.“ Doktor bohawučenioſeze běsche najwyſchſhi titul, ſ koſtrumž univerſita wučenueho ežeſczeſe. Luther ſo poſtróži, pſcheloz tale ežeſež ſo uěkomu hafle we wysokich lětach ſpožeži, a Luther hiſcheze džewjecž a diwazete dokonjal ujebe. Won teho dla ſtruchle ſnapſchecži, ſo je ſlaby a khory bratr, kiz wjazh doſho ſiwo ſnejbudiž, a ſo by ſo tola ſkerje ſtrwiſchi a hódnischi ſa to wuſtwolil. Ale Staupiž jeho njepuſchězi, praſižu: „Naſch Bóh ſměje bory w njebježach a na ſemi wjele ežniež a budže wjele doktorow trjebač. Hač tež dyrbjal wumrjež, dha wſchaf waz Bóh tež tam we hwojej radze trjeba; ežniež paſt, ſchtóž wam konvent napoloži, kaž ſeže mi a jemu ſ pschihahu požlischnoſež ſlubil.“ Muſowanym a honjenym Luther ſkonečnje pſchilubi, ſo chze ſo na wuſtwamjenjenje pſchihotowacž.

Ranu w ſeče 1512 naſyma jaſiupowacše, jažo běchu pſchihoty tak daloko dokonjane, ſo móžecze Luther knjeki ſ univerſity a khurwjeſchowſkeho diwora, wotzow erfurtskeho klóſchtra a druhich ſnaliych ſ hwtadeſteſtum ſkutej pſcheproſhęž.

Bě 19. oktobra. Ranu w ſeče ſe w měſcze ſe wſchemi ſwonami ſajwoni. Naſladny ežah mnohich duchownych a hwtadnych knjeki, w kotrejž Luther předku mjes diwemaj měſchnikomaj ſtupaſhe, ſ klóſchtr, hdyž Luther bydleshe, do univerſity krojeſe. Tudy bě hižo džen předy njes Lutherom a dr. Karlstadtom

rośrěženje we řečanskej rěči bylo, w kotrymž mějesche ſo poſkaſeč, ſo je Luther kaž w biblji tač w zyrkwiných wuežbach derje wobhoniemy. Wschitzy běchu ſo wo jeho hlibočej bohawiczenoſczi pſchekwědečili. Dženka dýrbjeſche pſchičahacé, ſo budže jako doktor ſhwjate pižmo ſhwěru a cžiſče předowacé a wuežieč a wěrnoſeč ſchkitowacé.

Po wotpołożenej pſchičahy Karlstadt w mjenje univerſitskeho ſenata (pſchedſtejerſtwa) wosjewi, ſo nětko Lutheru ſa doktor a bohawiczenoſeč pomjenuje. Luther bu doſhu čornu ſhuknuju (taſar) wobležený a Karlstadt jemu ſlobuk (baret), kaž jón jeno wueženi noſchachu, ſtaji a tež ſlovu, wot ſhurwjericha darjeny pjeſchezeň na porſt tyku. (Lutheruvy doktorskí taſar a baret ſtaj ſe poſla naſchich evangeliſtich duchovních hač do dženbiuſcheho dnja w jich zyrkwinſkej dráſeze wobthowaloy.)

Tak bu Luther ſ doktorom. To bě tehdý woſchbita cžesč. Schtóž ju doſta, mōžeſche ſebi na to něchtu wjedzecé, ſo widzecé dač a raſniſho wuſtupowacé. Tež Luther ſebi bôrsh ſhwoju nowu doſtojnoscé wažeſche a ſo rad doktor bohawiczenoſcze mjenowasche. Poſdžischo je w teſle cžescezi Boži wjedžazu ruku ſpóſnał a prajil: „Žadny dobrý ſtuk ſo je ſamžneje mudroſeče ujeſtanje; tak ſu tež mje i wuežeriu ežahyli.“ Zato doktor mějeſche nětko prawo jeno Bože ſlowo wuežieč a je pſched wužkimi a niſkimi ſakitač. Wón to tač derje na wužkéj ſchuli we wuſtupowaniu pſalmow a liſtow na Romiſkych, Galatiſkych atd. kaž w zyrkwi cžinjeſche. Poſlucharjow mějeſche doječ, a to bě bjes džiua, pſchetož jeho wuežba bě nowa, a ſuđowazý jeho rad ſhlyſchachu, wón jím tež řečanske ſlowa derje ſuđeči.

Doſtojnoscé, Lutheru ſ nowym titulom ſpožčenem, jeho we wuſtupowaniu ſa wuežby, kiz bě w biblji ſa prawe ſpóſnał, ſmuži- teho cžinjeſche a běſche jemu ſ podpjeru pſchi roſestajenjach i pſche- cžinuſkami, dokež mōžeſche ſo na to powołacé, ſo je pſches doktor- ſku pſchičahu ſwiaſau, wěrnoſeži k dohvežu pomhač. Hačruje pak běſche wjazh theobloſeže dobył, dha tola hordy njebu. Pſched ſhwoju Bohom ſhudy hrěſchnič a njewužitný wotrocž ſawosta.

Mý ſo nad jeho doktorskéj cžesceži ſobu wjeſeliny, dokež je wona w Božej ruzh ſrěd byla, kiz je jeho niſowak ſo hlu- bje do biblje ſa dželač a ſpóſnač, ſo ſo naſcha ſbóžnoſež w Romije pytač uima, ale w liſežen a Romiſkých, kiz w o- prawoſeženju pſches wěru rěči. Mý mlodemu doktorej bohawiczenoſcze pſchičloſkujem, hdžž prajil: „Fa ſo wježelach, dokež ſo mi zyke ſhwjate pižmo a ſam ujebojo wotewri.“

J. K.

Pschiwéra abo wěra?

III.

Na dwórnishežu. Wojerſki ežah je hotowy, ſo by wotjěſ. Je ſopatný mlodých wojaſow, kotriž k přenjemu rafej domiſnu wo- pſchęza, ſo bých u do pola wuežahyli. Wofna a durje ſu poſne mlodých wobliežow. A hdžž wjazh hač wobliežo wohladach, ſo dohladach, ſo je luboſez mlodeho wojaſa wuſchila ſ naſetními ſhvetkami domiſnu. Hdžž jím do woežow poſlach, wohladach tam ſhutnoſež dželenja, povodžetu ſ wjeſelom ſahorjenja, teho ſahorjenja, kotrež w přenim ežazu wulfkeje wójny ſ kóždym ežahom ſobu do pola jědžiſche.

Tam, k temu jenemu woknu poſlach! Čerſtwy mlodženž tam ſteji, pſchenu ſ ſhvetkam. Wón hlaď ſ woknu won a hlaď ſe ſhwojimaj dohrymaj wóčkomaj do ſubeju wóčkow ſhwo- jeje mačerje, kotraž tam pſched woknu ſteji. Mało ſlowow ſebi prajitaj. Še jemu ſlowow pak kaž ſ jemu wóčkow rěči to jene pſa- ſchenje: „Wohladamoi ſo ſažo? Hdž ſo ſažo wohladamoj?“ a to

jene pſchecé: „Na ſažowohladanje, daſi Bóh, w domiſnu a w měrje!“ A ruku ſebi ſawdataj ſažo a ſažo!

Ežah dýrbi wotjěč. Durje ſo ſačinjeja! Še woknom won hiſcheze jene rukufawdače! Šyly ſo ronja mačerji kaž ſhne, ſhly ſhvoje a ſhly dželenja. „W Božim mjenje!“ Na ſažo- wohladanje! „W Božim mjenje!“ tač klinči ſ wobeju rta. Ežah jědže. Šiwaſa tu, ſiwaſa tam! Ežah ſhwata ſ dwórnisheža, ſ města, a ſhubja ſo ſ woežow mačerje po puežu do Franzowſkeje.

* * *

Domach w malej wjeszy wo jſtvoje pſchi blidze ſedži mač. W tſchepotazymaj rukomaj džerži liſt a cžita ſe ſhlywazymaj wóčkomaj liſt ſhvojeho ſhyna a woſaka. „Luba mačerka!“ tač wón pſjhe, „Džakowanu Bohu, ſhym hiſcheze ſtrowy a cžily! Špo- minuam pſchego na tebje a na lubu domiſnu. To bých tola tebje a ju ſažo wohladal, ſechzeſi to Bóh! Še ſažo hiſcheze ſtrowa? Wuproſcham ſebi to pſchego ſ ſowa wot Boha.“ „Haj, moj lubu! A ja wuproſcham wot Boha, ſo ſhne ſebje ſažo wohladacé w do- miſnu!“ Tač mač, ruzh ſložo, rjetu, a ſhly ſo ſhly ſo ji ron. „Daj to Bóh lubu ſhyn! To jeho rukow tebje poruežani.“

* * *

Rafymu. Pſchi woſkuje ſedži mač. Pſched njej liſt! Wona uječita. Štýknejený ruzh jej tſchepotatej, ſhly ſo ronja! Mač pſacé! Še dýrkotazymaj hubomaj ſchepze ſažo a ſažo to jene ſlowo: „Šhubjeny! Šhubjeny!“ A ſažo: „Moj Herman ſhubjeny!“

* * *

Hody. Šamalutka ſedži, ſpěvaſte w rukomaj, moč pod hoſodžeſzowymi ſchtomikom. Na ſpěvaſtich leži liſt ſ Franzowſkeje. W nim je pižane, ſo je tam něhdžé jedny jath towařich ſhubjach ſhovojarja a ſhyna prajil, ſo je tutou padnul, ſo je moriv. „Kuſeze, daj wěſtoſež, daj wěſtoſež!“ mač ſdychuje. „Daj wěſtoſež, nječ tež je moriv! Dha bých tola wjedžala jeho ſhvo- waneho pola Tebje!“ — Mačerky ext wotmijelkne, doniž tač bo- loſtuje, kaž to jeno mačerka wutroba a mačerky ext ſdychowacé móže, pſches hodoju drje, tola prýdu jſtvi ujeſlineži: „Moj ſhyno, moj lubu ſhyno!“

* * *

Zury na ſerchowje tam ſteji mač pſchi rowje, koryž ſhoma jeje mandželſkeho. Wenzaj je na njón poſložila. Wodli ſo; plaka; rjetnje: „Twój row, moj lubu Hermano, pſchies njeſmži. Tam wonkach w roſiſlaných pſchérowach wotpočzuje twoje cželo, to mi wot granaty roſiorhane. Tuž poſlachaj ſ wuſkofoſeže dele! Za tebje a ſa nank, pſchu nankowu row! Nank, th maſch jeho nětko hžo pſchi ſebi! Fa ſhym hiſcheze tu delefach!“ Do myſlow podmirjenia ſteji doſho mač. A tola wſchal! tač ſhlyſhich ſažo jeje hlož, „A tola wſchal ſo tebi džakuju, moj Woteže, ſo ſh mi wěſtoſež daſ, nječ tež ſrudmu wěſtoſež. Tón ſhubjem je tola nětk ūmaſkam a pola tebje derje wuſhovaný, daj temu ſranjenemu cželu w zuſej eſmi dobrý wotpočink! Wón je ſebi tam ſ tým druhimi padnjenym pſches pſchelatu krev tu zuſu ſemju po- ſhyczil ſa ſhvatu ſemju. Tam wón najrjeſiſho ſpi, doniž th, Božo, naž wſchek njeſbudžiſh na tým jenym dnju!“ Še po- ſlakuje wuſpěwa hiſcheze modlitwu a wotendže dom k ſhvojemu ratařkemu dželu, ſo by jo, nječ tež hlibočko žarujo, dokončala w tej troſht a měr datavazej wěſtoſeži, ſo ſtaj mandželſki a ſhyn wu- ſhovanaj wſchek ſhutnoſeži teje žadkawej, mordaiſkeje wójny.

* * *

W ſhynje. Wola mačerje je wopyt; bratr je pſchičhol. Rěči ſo wo wójnje. „Njeby to mōžno bylo, ſo by tež twój Herman hiſcheze ras ſ jathu pižal?“ ſo bratr prascha. „Kač to tola

rēčišch! Wěni tola 34 lěta hžo, ſo je w tej wulkej bitwje padnýl. Haj, hdyž by mi ty w pol lěta předv prajíl, hdyž bě ſhubjený, bych rad projila, ſo je to možno, a ſo ſo nadžišam, ſo hiſcheze piſche. Tola nělk wjaz niz! „Svym jeho ſ namom Bohu porucíla.“ „Ja pak“, bratr rjekl, ujebých ſebi toho tak wěſty byl. „Jedyn tola wſchelačeho hlyſchi!“ „To wſchaf!“ ſotra wotmoſti, „ale tamuſ towacéſh tola piſasche, ſo je jeho morweho, ſe hmyſterijnimi ranami, namakal, a to je nělk hžo pſches lěto! A ja kym ſo nělk ſ tým troſhtowata“. „To wſchaf wěni“, bě bratrowe wotmoſwjenje, „tola nějčto chži ezi tola prajic.“ Macz pſcheběhniſe hroſa: hdyž ſo praſha: „Něſcht!? tola niz něſcht wo mojim Hermannu!“ „Haj“, ſnapſhezini bratr, „Něſcht wo tvořim Hermannu! Poſla Róžkarjez je herbowane blidko klepaſo, a na to moje pracheniſe, hač je tvoř Hermann hiſcheze žimy, je wouo, haj, klepnylo!“ „Alle Guſta!“ wuwoka ſotra, „kajfe mi tola rēčiſh!“ Sylsy rouja ſo jej po ſizomaj. Tak pak bě!“ bratr wobkruža. „A tež, jako ſo praſhach, hač je Hermann domoj wróži, klepny to blidko, haj!“ A to je jene zyle prawe blidko, je herbowane maſti nohi a je ſlepne!“ „Guſta! Guſta! njenacziu mi tajich džimyňch myſlow a tajich nowych staroſezow!“ ſotra boſoſezinje ſawola. „To tola tež nochzu!“ džesche bratr. „Chži ezi ſenoz nadžiū ſaſo daež; a tajke herbowane blidko móže ezi potajne a pſchichodne wězy ſjewiež; to je moje měnjenje!“ „Mój Božo! ſchto mi tola rēčiſh!?“

* * *

Na ſerhovje pſchi rivoje kleeži macz w ſuſhy. Sylsy jei maczeja rubiſhle a ſuſh. Ruzy ſtukuje. „Schtu mam čimiež?“ Woſtač ſchi tým, ſchtož bě mi tak wěſte? Abo dyrbju wěrič, ſchtož bratr praji?“ Šaſo njeleži a piſka, a ſdychuje: „Kuſeže Božo, pouhaj mi a daſ mi utój nér ſaſo! Ža chži wěrič!“

* * *

Domach ſa blidom, ſa fotrymž bě tak někotry fróč ſybalá ſi mandželſkim a ſhynom, ſedži macz. Na blidze biblija a ſpěvařſke. Maczenej wezí ujehladatej ani do bibliju ani do ſpěvařſkich, hladatej do daloka. Neje myſle du ſiwoje pueže: pobudu w roſtſelanyň pſchérōwje w Franzowskej, pſchebhwaju poſla Hermannoweho jauho tewarscha; ſu tu domach ſa blidom, kwarataj won na ſerhov; džesja k Róžkarjezom ſa herbowane blidko; po poſběhaj ſo horje k ujebježam, pytajo ſa mandželſkim a ſhynom, pytajo tón blečk, hdyž bych ſaſo nér a poſo namakale, wone, te myſle, tak džimyne, tak ujemernie, tak boſostne, tak ežwilowaze. Wól ju pſchewſa! Šlowu ſtožiwschi na ruzy nad bibliju ſtukujenej placěze macz horzo. „Kuſeže Božo!“ tak klineži pſches iſtvi, „Kuſeže Božo, poſaž mi tón puež, tón pravu puež!“ — — —

Luther a džeczi.

Najch Luther je wo džeczech ſežehowaze rjane ſlowa rēčiſh: Wone ſu ſiwe tak bjeſe wſcheho a we čiſtoſeži, bjes naſtorka we wěrje; wone ſu we wěrje wjele bóle wuežene dyžli my ſtarí uorvo; wone wěrja bjes dorčežowanja a dwělowanja, ſo je Bóh hnadiu a ſo je po tithni ſiwojenju jene wěžne ſiwojenje. Wone ſu bjes staroſež; Bóh ſpožeža jim hnadi, ſo wone radſcho wiſhniſe jědža dyžli pjenjeſh ſieža, a ſo je jim rjane jabluko ſubſche, dyžli ſlotak; wone ſo ujepraſcheja, ſchto žito plaeži, pſchetož wone ſu ſebi we ſiwojej wutrobje zyle wěſte, ſo budža ſo naſeſez móz. Bóh, fotryž jim ſtawu a ſiwojenje tak rjenje a pěknje ſtvari, chze je tež ſdjerzež a ſežiwež. W ſózdyň džeczatku je, předv hač ſo narodži, hžo jeho wěſtih džel ſwěſeženih a pſchihotowanij. Piſmo a pſchihotovo duž prajitej: „Čim wjazy tých džeczi, ežim wjazy teho ſboža.“

S poſla.

3. S Franzowskeje piſche mlođu ſerbſki woſak džen 24. junija taſle: „Ujedžela je dženža! ſtraſhny wjacež w wotkach. A ſaſo to ujedžela wotkach w ujepſcheczelſkim kraju! Haj, jena woprawdžita ujedžela, jednu pravu ſiwojath džen bě tuton džen ſa muje. Bě mi tola možno, ſo dženža ſaſo ras w jenej Božej ſlužbje pobych! Tuža džesche k wutrobje a bě k ſutemu žohnewanju. Hdyž tak doſho wjazy ſlowo ſiwojenja hlyſchaſ ſejſhy, naſtawa ezi w jenym to požadaniſe, ſo by ras ſaſo ſchol a ſo wobdželit pſchi ſhromadným modlenju, proschenju a džakowanju pſches tým Bohom, fotryž naſ ſodži a fotryž naſ ſak ſak ſak hysto džiwiſe ſiwože a wutkowa. Naſcha Boža ſlužba wotnič ſo w jenej ſražnej ſahrodže. Pólny duchowny mějeſche ſa telſt to ſlowo: „Wſchitku waſhmu ſtaroſež ežihiče na ujeho, pſchetož wón ſo ſa waſ ſlava!“ (1. Petra 5, 7.) Šiwiſath Petru piſche tuto ſlowo tým kſcheczeljanſkim woſadant, pod ſhězorom Neroivom pſcheczelhanym. Haj, tuto ſlowo hodži ſo deſe do tuteho ſrudneho čaſka, hdyž ma tola ſoždy tych ſtaroſezow deſe, wotkaje ezi ſenjeni mužojo, ſotſiž tu wotkach ſobu ja derjeſežiſe mózneho kraja woſu... Bóh tón ſenjež chyl ſi tutej ſaſeži hóſy ſonu cincz! My kaž wj w ſubej domiſnje uſlzeum wjatawac, ſo ujebýchch jeho wo to prožyli —.“

Se ſſerbow, ſa ſſerbow.

Na „Wózmužowej horje“ wotměje ſo, daſi Bóh, ujedželu, džen 8. juliia, popoſdnju 1/24 hodž. uémka hóſka Boža ſlužba. Tuti wuhotuja ſebi ſuſhodne woſadvy, ſo bych ſo ſhromadnije a woſebieze poživjeczie ſuſilej Lutherowej reformacije. Jednora drje to Boža ſlužba, tola ſaſozena ita Boža piſmo, Lutherow ſlowa a ſhěljiſche a tak woſebitih ſhromadnij ſawod do tych mítroſezow a Božich ſlužbow, ſi fotrymž chzedža potom woſadvy ſenotliwje ſiwojezež a doživjecziež tuto wulke jubilejne lěto, tak, ſaſ ſebi to tuto lěto wulkeho ſuſileja a wulkeje wójny žada.

Lutherow ſlowa.

44.

Móžesah tý wodnijo a w nozj w forežnije pſchi karanežku ſydač ſo hewak ſi dobrým ſtowarſhem ſamboricež, ſpěvacé a woſac, a ujebudžeſch ſprozny, dha móžesah wſchaf tež jenu hodžim w ſyrfi ſedžecž a poſluchac, Bóhu k ſlužbje a k ſpodobanju.

45.

W jednorej myžli předowac, je wulfi ſhumiſht.

46.

Na tych ujekmějch poſluchac, ſotſiž wudawaju, ſo ſo jeno uježne dželo hodži dželo ujekmějch.

47.

Schtož pření fróč na ſleſku pſchindže, uichtó ujeweri, kajfa hroſa móže jeho pſchi tým wobjež; tak wjele wobliczow pſched ſobu wodži. Hdyž na ſleſku ſtupam, dha na žaneho člowjeſka ujehladam, ale myžli, ſo ſu ſame poſtaru, kif pſchede mimi ſteja a rēči ſlowa mojeho Bóha dale.

48.

Mlođi ludžo ſo ujedyrbjeli do předarſkeho ſaſtojnſtwa poſtajiež, ſhiba ſo ſu w ſchuli ſo ſpýtali ſwuežowac.

J. K.